

HYVIL

Terve, turvallinen ja hyvinvoiva Suomi

Hyvinvointialuejohtajien ja Hyvilin
hallitusohjelmatavoitteet 2027-31

H23 Hyvinvointialuejohtajien verkosto
Nätverket för välfärdsområdesdirektörer

Terve, turvallinen ja hyvinvoiva Suomi

Vuonna 2023 toteutettu Suomen hyvinvointialueuudistus on kansainvälisestikin poikkeuksellinen. Missään muualla ei ole yhdellä kertaa koottu koko väestön keskeiset hyvinvointipalvelut uusille itsehallinnollisille alueille, yhdistetty sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut saman järjestäjän alle ja samalla uudistettu rahoitus ja valtion ohjaus.

Nyt kolmen ensimmäisen vuoden jälkeen näemme, kuinka uudistus saavuttaa tavoitteitaan niin arjen palveluina kuin väestötasolla. Hyvinvointialueet ovat onnistuneet erityisesti erikoissairaanhoidon hoitontäytäytymässä, digipalveluiden kehittämisessä ja kustannusten karsinnassa. Seuraavalla hallituskaudella on keskityttävä palvelujen uudistamiseen, perusterveydenhuollon hoitontäytäytymiseen ja väestön luottamuksen vahvistamiseen.

Vakaa rahoitusmalli, selkeä valtion ohjaus ja aito alueellinen päätösvalta ovat edellytyksiä sille, että hyvinvointialueet voivat kantaa vastuunsa. On tärkeää kohdentaa resurssit sinne, missä ne tuottavat eniten hyvinvointia ja ehkäisevät raskaampien palvelujen tarvetta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut ovat myös osa jokaisen arjen turvaa ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä. Palvelujärjestelmä, joka toimii normaalitilanteessa ihmisen tarpeista käsin, toimii myös häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Seuraavan hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että hyvinvointialueilla on työrauha kehittää ja mahdollisuus tarjota palveluja, jotka ovat oikea-aikaisia, sujuvia ja ihmisen elämäntilanteen huomioivia myös 2030-luvulla. Tästä lähtökohdasta hyvinvointialuejohtajien verkosto H23:n ja Hyvilin hallitusohjelmavoitteet linjaavat, miten tavoitteet saavutetaan.

On palvelujen uudistamisen ja tuottavuuden parantamisen aika.

Hyvinvointialuejohtajien H23-verkosto ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

HYVIL

H23

Hyvinvointialuejohtajien verkosto
Nätverket för välfärdsområdesdirektörer

1. On palvelujen uudistamisen ja tuottavuuden parantamisen aika
2. Tarvitaan mahdollistavaa lainsäädäntöä ja norminpurkua
3. Vähempi raha on kohdistettava kaikkein tärkeimpään ja vaikuttavimpaan
4. Hyvinvointialueiden rahoitusmallin on oltava ennustettava, kannustava ja läpinäkyvä
5. Hyvinvointialueiden valtion ohjauksen on oltava koordinoitua ja perustuttava strategisiin tavoitteisiin
6. Hyvinvointialueet rakentavat Suomen kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta
7. Tekoäly ja teknologia edistävät palveluiden saatavuutta ja toiminnan tuottavuutta
8. Yhteistyön kannusteita pitää vahvistaa ja esteitä purkaa

A healthcare worker in blue scrubs is holding a patient's hand. The worker has a stethoscope around their neck. The patient is lying in a hospital bed. The background shows a window with bright light. A large white number '1' is overlaid on the left side of the image.

1

**On palvelujen
uudistamisen
ja tuottavuuden
parantamisen aika**

On palvelujen uudistamisen ja tuottavuuden parantamisen aika

Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteet ja hyödyt alkavat näkyä vasta nyt:

- yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut
- peruspalvelujen vahvistaminen
- palvelujen integraatio
- kustannusten kasvun hillintä.

Palvelujen sisällöllinen uudistaminen edellyttää alueilla edelleen palvelutuotannon rohkeaa uudistamista ja resurssien harkittua kohdentamista tuottavuuden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi. Hyvinvointialueiden yhteistyötä ja työnjaon hyödyntämistä tulee edelleen edistää.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala täytyy säilyttää hyvinvointialueilla yhtenä kokonaisuutena.

2

**Tarvitaan
mahdollistavaa
lainsäädäntöä
ja normin-
purkua**

Tarvitaan mahdollistavaa lainsäädäntöä ja norminpurkua

Lainsäädännössä siirrytään velvoittavasta normiohjauksesta mahdollistavaan sääntelyyn esimerkiksi purkamalla keskeisiä palvelu-, mitoitus- ja hoitotakuusäännöksiä.

Hyvinvointialueiden järjestämisvastuuta vahvistetaan siirtämällä päätösvaltaa palveluista alueille.

Lainsäädäntö antaa liikkumavaraa ja huomioi myös alueelliset erityispiirteet. Vähemmän ja parempaa lainsäädäntöä sekä valmisteluun realistista ja läpinäkyvää vaikutustenarviointia.

3

**Vähempi raha on
kohdennettava
kaikkein
tärkeimpään ja
vaikuttavimpaan**

Vähempi raha on kohdennettava kaikkein tärkeimpään ja vaikuttavimpaan

Tulevalla hallituskaudella on tehtävä päätökset siitä, millaiset palvelut Suomen niukkeneva talous kestää. Jotta hyvinvointialueiden kustannuskehitystä voidaan hillitä, hyvinvointialueilta edellytetään kykyä suunnata resurssit vaikuttavimpiin palveluihin.

Usein tarvittavat palvelut tulee turvata riittävän lähellä ja saavutettavina. Turvataan oikea-aikainen ja riittävän varhainen pääsy hoidon ja palveluiden piiriin. Palveluiden tarvetta ennakoidaan ja resursoidaan vaikuttaviin ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Palveluvalikoimasta on rajattava pois vähemmän vaikuttavia hoitoja ja palveluita.

4

**Hyvinvointialueiden
rahoitusmallin
on oltava
ennustettava,
kannustava ja
läpinäkyvä**

Hyvinvointialueiden rahoitusmallin on oltava ennustettava, kannustava ja läpinäkyvä

Hyvinvointialueiden kansallisen rahoituksen ja järjestämisvastuullisen toiminnan tulee olla tasapainossa.

Ennustettavuus rahoitusmallissa mahdollistaa alueiden pitkäjänteisen toiminnan kehittämisen. Rahoitusmallin kannustavuutta rakennetaan molempien, hyvinvointialueiden ja valtiontalouden, etua ajatellen. Rahoitusmallin ymmärrettävyys ja perusteiden yksinkertaistaminen mahdollistavat läpinäkyvyyden.

Aluekohtainen rahoitus kannustaa ottamaan käyttöön ja palkitsee vaikuttavista ja kustannuksia hillitsevistä ratkaisuista. Rahoitus kohdentuu tarveperusteisesti.

A woman with her hair in a ponytail, wearing a red hoodie and colorful leggings, is seen from behind, stretching her leg on a wooden staircase in a forest. She is leaning against the wooden railing. The background shows a dense forest with trees and sunlight filtering through the leaves.

5

**Hyvinvointialueiden
valtion ohjauksen
on oltava
koordinoitua
ja perustuttava
strategisiin
tavoitteisiin**

Hyvinvointialueiden valtion ohjauksen on oltava koordinoitua ja perustuttava strategisiin tavoitteisiin

Valtion ohjausta tulee selkeyttää ja se tulee koota yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Valtioneuvostoon nimetään hyvinvointialueiden kokonaisuudesta vastaava ministeri, joka sovittaa yhteen ja koordinoi valtion ohjausta.

Uudella hallituskaudella hyvinvointialueiden ohjauksen painopiste siirretään operatiivisesta ja sirpaleisesta ohjauksesta tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden ohjaukseen.

Valtion ohjauksen lähtökohtana on hyvinvointialueiden itsehallinto. Valtion ohjauksen tulee tukea hyvinvointialueiden itsehallintoa.

6

**Hyvinvointialueet
rakentavat Suomen
kokonaisturvallisuutta
ja huoltovarmuutta**

Hyvinvointialueet rakentavat Suomen kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta

Hyvinvointialueet vastaavat tärkeimmistä pelastus-, valmius- ja turvallisuustehtävistä sekä tukevat puolustuskykyä. Hyvinvointialueet kannattelevat väestönsä resilienssiä.

Hyvinvointialueet voivat toimia tehtäviensä edellyttämällä tavalla vain, jos niillä on riittävät resurssit, toimivat rakenteet sekä valtakunnallisesti yhteensovitetut ja testatut käytännöt.

Varautumisen vastuut, rakenteet ja rahoitus selkeytetään valtakunnallisesti.

A surgeon in blue scrubs, a surgical mask, and a blue hairnet is performing an operation. A white robot with blue lights on its head and chest is assisting the surgeon. The scene is set in an operating room with bright surgical lights in the background.

7

**Teknologia ja tekoäly
edistävät palveluiden
saatavuutta ja
toiminnan
tuottavuutta**

Teknologia ja tekoäly edistävät palveluiden saatavuutta ja toiminnan tuottavuutta

Lainsäädännön ja rahoituksen tulee mahdollistaa ja kannustaa digitalisointia. Digitaaliset perusrakenteet ja tiedon liikkuvuus on saatettava kuntoon, jonka jälkeen uudet toiminnalliset ratkaisut voidaan rakentaa kestävästi ja turvallisesti.

Tekoälyä ja teknologiaa hyödynnetään osana hoidon ja palvelujen laatua sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Teknologian tulee tukea henkilöstön ja palveluiden saatavuutta.

An aerial photograph of a vast lake system with numerous islands and peninsulas. The sky is filled with soft, colorful clouds from a sunset or sunrise, with the sun low on the horizon. The water reflects the sky and the surrounding forested land. A large white number '8' is overlaid on the left side of the image.

8

**Yhteistyön
kannusteita pitää
vahvistaa ja esteitä
poistaa**

Yhteistyön kannusteita pitää vahvistaa ja esteitä poistaa

Parhaat palvelut ja kustannussäästöt syntyvät hyvinvointialueen arjessa sekä asiakaslähtöisessä yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin ja kuntien kanssa.

Hyvinvointialueiden välinen yhteistyö tulee mahdollistaa monipuolisilla yhteistoimintamalleilla ja -rakenteilla, esimerkiksi laajentamalla hyvinvointiyhtymien toimialaa.

Selkeytetään edelleen hyvinvointialueiden ja kuntien työnjakoa sekä luodaan toiminnallisesti ja taloudellisesti kannustavia, asukaslähtöisiä yhteistyöratkaisuja.

Yhteenveto

- 1. On palvelujen uudistamisen ja tuottavuuden parantamisen aika.** Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteet ja hyödyt alkavat näkyä vasta nyt. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi täytyy säilyttää hyvinvointialueilla yhtenä kokonaisuutena.
- 2. Tarvitaan mahdollistavaa lainsäädäntöä ja norminpurkua.** Lainsäädäntö antaa liikkumavaraa ja huomioi myös alueelliset erityispiirteet. Vähemmän ja parempaa lainsäädäntöä sekä valmisteluun realistista ja läpinäkyvää vaikutustenarviointia.
- 3. Vähempi raha on kohdennettava kaikkein tärkeimpään ja vaikuttavimpaan.** Tulevalla hallituskaudella on tehtävä päätökset siitä, millaiset hyvinvointipalvelut Suomen niukkeneva talous kestää. Kustannuskehityksen hillitseminen edellyttää hyvinvointialueilta kykyä suunnata resurssit vaikuttavimpiin palveluihin. Usein tarvittavat palvelut tulee turvata riittävän lähellä.
- 4. Hyvinvointialueiden rahoitusmallin on oltava ennustettava, kannustava ja läpinäkyvä.** Mallin tulee palkita vaikuttavista ja kustannuksia hillitsevistä ratkaisuista. Rahoituksen ja järjestämisvastuullisen toiminnan tulee olla tasapainossa. Rahoitusmallia uudistetaan tukemaan toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.
- 5. Hyvinvointialueiden valtion ohjauksen on oltava koordinoitua ja perustuttava strategisiin tavoitteisiin.** Valtion ohjausta tulee selkeyttää ja se tulee koota yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Valtioneuvostoon nimetään hyvinvointialueiden kokonaisuudesta vastaava ministeri, joka yhteensovittaa ja koordinoi valtion ohjausta. Hyvinvointialueiden itsehallinto on valtion ohjauksen lähtökohta.
- 6. Hyvinvointialueet rakentavat Suomen kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta.** Hyvinvointialueet vastaavat pelastus-, valmius- ja turvallisuustehtävistä, ja ylläpitävät väestön resilienssiä. Hyvinvointialueet voivat toimia tehtäviensä edellyttämällä tavalla vain, jos niillä on riittävät resurssit, toimivat rakenteet ja valtakunnallisesti yhteensovitetut ja testatut käytännöt. Varautumisen vastuut, rakenteet ja rahoitus selkeytetään valtakunnallisesti.
- 7. Teknologia ja tekoäly edistävät palveluiden saatavuutta ja toiminnan tuottavuutta.** Lainsäädännön ja rahoituksen tulee mahdollistaa ja kannustaa digitalisointia. Digitaaliset perusrakenteet tulee saattaa kuntoon ja rakentaa uudet toiminnalliset ratkaisut kestävästi ja turvallisesti. Teknologia tukee henkilöstön ja palveluiden saatavuutta
- 8. Yhteistyön kannusteita pitää vahvistaa ja esteitä poistaa.** Parhaat palvelut ja kustannussäästöt syntyvät hyvinvointialueiden arjessa, asiakaslähtöisessä yhteistyössä hyvinvointialueiden yritysten, kolmannen sektorin ja kuntien kanssa.

Lisätietoja

H23-verkoston puheenjohtaja

Marko Korhonen
hyvinvointialuejohtaja
Pohjois-Savon hyvinvointialue

p. 044 717 4111
marko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

H23-verkoston varapuheenjohtaja

Juha Jolkkonen
toimialajohtaja
Helsingin kaupungin
sosiaali-,
terveys- ja pelastustoimi

p. 09 310 42215
juha.jolkkonen@hel.fi

H23-verkoston varapuheenjohtaja

Marina Kinnunen
hyvinvointialuejohtaja
Pohjanmaan
hyvinvointialue

p. 0443231808
marina.kinnunen@ovph.fi

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Minna Korkiakoski-Västi
toimitusjohtaja

p. 358 50 325 5600
minna.korkiakoski-vasti@hyvil.fi